

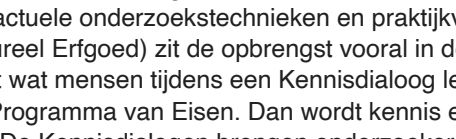
Deze nieuwsbrief is een uitgave van SIKB.

[Klik dan hier](#)

In deze nieuwsbrief:

- Nieuwe fase voor E-RIHS Nederland en vindhetverleden.nu
- Nieuwe leden CCvD Archeologie stellen zich voor
- Ontwikkeling KNA
- Denk mee over de toekomst van archeologisch waarderen!
- Jong talent verbindt archeologie, bodem en klimaatadaptatie
- De binnenkant buiten
- SIKB Programmabureau Archeologie zoekt versterking
- Hoe sociaal en fysiek veilig is de archeologische sector?
- 10 december 2026: Archeologieplatform - Menselijke resten in de archeologie: ethiek in de praktijk
- Bekijk de ArcheoAgenda

Nieuwe fase voor E-RIHS Nederland en vindhetverleden.nu

Na enkele jaren bouwen aan een landelijke kennisinfrastructuur voor archeologisch onderzoek, breekt voor de European Research Infrastructure Heritage Science (E-RIHS) in Nederland een nieuwe fase aan. De basis staat. De komende jaren krijgt het project 'Samen Kennis Maken', dat gezamenlijk wordt uitgevoerd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) als penvoerder van E-RIHS NL en SIKB, een vervolg tot en met 2029. Ook in deze nieuwe fase geven beide organisaties samen verder vorm aan de ontwikkeling van de kennisinfrastructuur. De nadruk verschuift daarbij van het opbouwen van de infrastructuur naar het versterken van verbindingen tussen onderzoekers, het verdiepen van onderzoeksvragen en het beter benutten van de nationale en Europese onderzoeksmogelijkheden.

"Jarenlang stond de opbouw van E-RIHS centraal. Nu staat die infrastructuur er omdat de internationale organisatie formeel is opgericht – met Nederland als één van de dertien lidstaten - en er een meerjarige beleidsregel is. Nu kunnen we gaan kijken hoe we die optimaal willen gebruiken," zegt Jan van 't Hof (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed). "We gaan van een ontwikkelfase naar een fase van volwassenheid." De afgelopen jaren werkten de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en SIKB binnen het E-RIHS-project 'Samen Kennis Maken' aan een nieuwe kennisinfrastructuur voor de archeologie. Het resultaat is onder meer [Vindhetverleden.nu](#): het platform dat archeologen helpt onderzoeksmethoden, laboratoria en specialisten te vinden én de juiste onderzoeksvragen te formuleren.

Van kennis delen naar kennis toepassen

Een belangrijk onderdeel van Samen Kennis Maken zijn de Kennisdialogen. Daar ontmoeten archeologen, specialisten en onderzoekers elkaar rond actuele onderzoekstechnieken en praktijkvragen. Volgens Liesbeth Theunissen (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) zit de opbrengst vooral in de kwaliteit van de ontmoetingen. "We willen uiteindelijk dat wat mensen tijdens een Kennisdialoog leren, ook terugkomt in een onderzoeksoepzet of bijvoorbeeld een Programma van Eisen. Dan wordt kennis echt toegepast in de praktijk." Ook ontstaan er verbindingen. De Kennisdialogen brengen onderzoekers met elkaar in contact, waardoor ze elkaar sneller weten te vinden en er nieuwe samenwerkingen ontstaan. Daarbij helpt [Vindhetverleden.nu](#) ook om specialisten gemakkelijk te vinden. "Er zijn al echt hekken weggehaald," aldus Theunissen. "Er wordt opener gedacht en vaker over de grenzen van het eigen specialisme heen gekeken."

In 2025 werd in het kader van E-RIHS het grote ArcheoScienceFest georganiseerd. (Foto: © SIKB)

Nieuwe natuurwetenschappelijke technieken zorgen ervoor dat archeologen steeds andere en complexere vragen kunnen stellen. Methoden zoals isotopenonderzoek, micro-CT en neutronenscans leveren inzichten op die enkele jaren geleden nog ondenkbaar waren. "Met alleen kijken kom je er niet meer," zegt Theunissen. "De kunst is om de juiste vraag te stellen en vervolgens de juiste specialist te vinden. Daar willen we onderzoekers met [vindhetverleden.nu](#) bij helpen."

Europese kansen en investeren in nieuw talent

Nederland maakt binnen E-RIHS deel uit van een internationaal netwerk van onderzoeksfaciliteiten, laboratoria en expertise. Nederlandse onderzoekers kunnen twee keer per jaar via de internationale call for access kosteloos toegang aanvragen tot geavanceerde onderzoeksfaciliteiten in binnen- en buitenland. Volgens Van 't Hof wordt daar nog niet optimaal gebruik van gemaakt. "Bij de eerste calls zagen we al veel archeologische onderzoeksvragen langskomen, maar Nederlandse onderzoekers mogen die mogelijkheden nog veel vaker benutten."

Blijven leren, blijven verbinden

In de nieuwe projectfase van het E-RIHS initiatief Samen Kennis Maken en Vindhetverleden.nu blijven RCE en SIKB samen werken aan versterking van de kennisinfrastructuur. Daarbij wordt niet alleen ingezet op kennisdeling, maar ook op een nieuw initiatief gericht op de volgende generatie onderzoekers. Zo start een meerjarig archeologieprogramma waarin vijf jonge archeologen zich ontwikkelen tot expert op een zelfgekozen onderzoeksthema. Onder begeleiding van ervaren onderzoekers bouwen zij aan nieuwe kennis en versterken zij de verbinding tussen onderzoek en praktijk. Ook inhoudelijk wordt de blik verbreed. Waar de eerste jaren sterk op archeologie waren gericht, wil de RCE de komende jaren nadrukkelijker verbinding zoeken met andere erfgoed domeinen, zoals bouwhistorie, en domeinoverstijgend voor materialen zoals textiel, leer en papier.

Samen verder bouwen aan een kennisnetwerk

De Kennisdialoog van 1 oktober stond geheel in het teken van innovatieve beeldvormingstechnieken, zoals micro-CT, tomografie en neutronenscans. De komende jaren worden er nog meer Kennisdialogen georganiseerd, en daarnaast wordt gewerkt aan nieuwe veldwerkdialogen en een kleinschalig ArcheoScienceFest waarin ontmoeting, experiment en kennisuitwisseling centraal staan. Met de kennisinfrastructuur als stevige basis bouwen RCE en SIKB zo de komende jaren samen verder aan een netwerk waarin onderzoekers elkaar gemakkelijker weten te vinden, onderzoeksvragen verder worden verdiept en nieuwe verbindingen ontstaan tussen archeologie, erfgoedonderzoek en andere disciplines. Zo groeit 'Samen Kennis Maken' verder uit tot een kennisnetwerk waarin kennis wordt gedeeld, toegepast en samen verder ontwikkeld.

Meer informatie

- [Vindhetverleden.nu](#)
- [Kennisdialogen](#) (programma's, verslagen, presentaties en video's)
- [Halfjaarlijkse call for access](#)
- [Internationale onderzoeksfaciliteiten](#)

Nieuwe leden CCvD Archeologie stellen zich voor

Sinds september zijn Jeroen Flamman (Antea Group) en Jules Smit (Rijkswaterstaat) lid van het CCvD Archeologie. Zij volgen Hans Koopmanschap (Antea Group) en Eli Gehasse (Rijkswaterstaat) op die eerder afscheid namen van het CCvD. Jeroen Flamman treedt weer tot het CCvD Archeologie als vertegenwoordiger vanuit de VOIA. Jules Smit neemt vanuit Rijkswaterstaat zitting in het CCvD.

[Klik hier voor de samenstelling en verslagen van het CCvD Archeologie >](#)

Ontwikkeling KNA

Voor een toekomstbestendige inhoud en structuur van de KNA is het noodzakelijk om deze actueel te houden. In de periode 2024 - 2026 zijn binnen en buiten het CCvD meerdere onderwerpen besproken en uitgediept, die moeten leiden tot wijzigingen in de KNA. Dit vraagt inhoudelijke consensus binnen het archeologisch werkveld en dus inhoudelijke input. In het CCvD van september 2026 zijn vervolgspraken gemaakt over het prioriteren van onderwerpen zodat op 9 december – de laatste CCvD-vergadering in 2026 – de definitieve lijst met onderwerpen voor de herziening kunnen worden vastgesteld. Daarbij staat al vast dat deponeren bovenaan de lijst zal staan.

Depot gemeente Nijmegen. (Foto: © SIKB)

Denk mee over de toekomst van archeologisch waarderen!

Sinds de invoering van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 1.0) vormt het **waarderen** van archeologische vindplaatsen een belangrijk onderdeel van archeologisch veldwerk. Ruim 25 jaar later is de KNA op veel punten aangepast, maar zijn de **waarderingstabel** en de **bijbehorende criteria** ongewijzigd gebleven. Vanuit het werkveld klinken al langere tijd signalen dat een actualisering wenselijk is.

Wat werkt goed, wat kan beter en wat is nodig voor de toekomst? RAAP voert in opdracht van SIKB en het CCvD Archeologie een verkenning uit naar de systematiek. Om ervaringen en suggesties uit het werkveld te verzamelen is er een enquête opgesteld:

[Vul hier de enquête in >](#)

Proefsleuvenonderzoek voorafgaand aan een waardering in Haps. (Foto: © Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Jong talent verbindt archeologie, bodem en klimaatadaptatie

Tijdens het SIKB Jaarcongres op 24 september stond jong talent centraal bij de vierde editie van de SIKB Studieprijs. Twee genomineerde onderzoekers lieten zien hoe archeologie en bodemonderzoek niet alleen nieuwe inzichten in het verleden opleveren, maar ook kunnen bijdragen aan vraagstukken van vandaag en morgen.

Casper Langendorff (Hogeschool Saxion) onderzoekt de mogelijke locatie van de vroegmiddeleeuwse bewoningssplaats Naruthi aan de Goimeerkust bij Oud Naarden. Door archiefonderzoek, historische kaarten, vondsten, vrijwilligerswaarnemingen en geofysisch onderzoek te combineren, bracht hij nieuwe aanpakpunten voor vervolgonderzoek in beeld. Zijn studie onderstreept de waarde van samenwerking tussen vrijwilligers, archieven en specialisten.

Bo Kops, Iris Leutscher en Frank Morssinkhof (Hogeschool Saxion) onderzochten hoe historische straatbeelden van de Recht Boomssloot in Amsterdam inspiratie kunnen bieden voor een klimaatadaptatie en toekomstbestendige kade. Hun onderzoek naar de geschiedenis, bodem, diversiteit en historische inrichting laat zien dat het groenbeeld van de gracht door de tijd heen voortdurend veranderde. Hun conclusie: *een gracht met een dynamische geschiedenis vereist een dynamische aanpak*.

Na de pitches gingen de deelnemende studenten tijdens de posterpresentaties in gesprek met de congresdeelnemers. Het congrespubliek koos uiteindelijk voor het 'Adviesrapport Tijdeloze Resten' als winnaar. Bo Kops en Frank Morssinkhof van Hogeschool Saxion namen namens hun team de Studieprijs van € 1.000,- in ontvangst.

Presentaties tijdens het SIKB Jaarcongres. (Foto's: © SIKB)

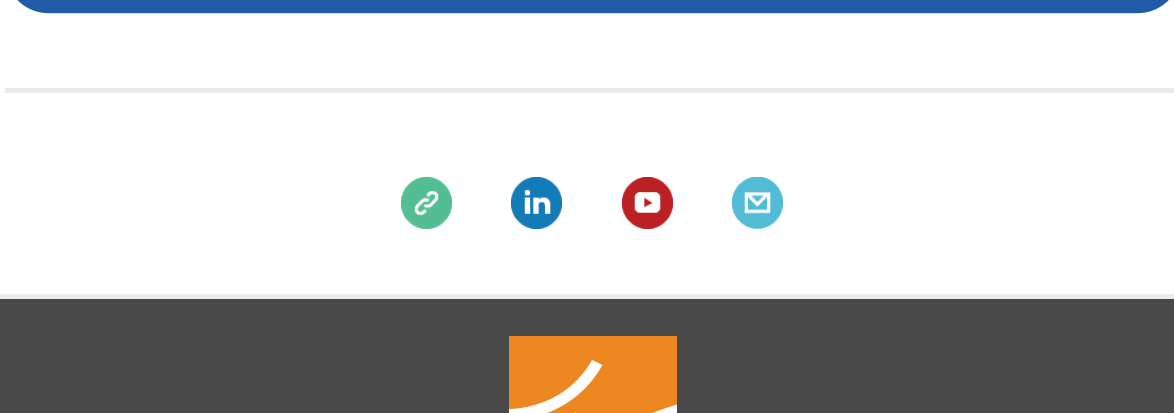
[Bekijk hier de volledige terugblik >](#)

De binnenkant buiten

Wat als je zonder ingreep kunt zien wat er in een object zit? Tijdens de Kennisdialoog De binnenkant buiten op 1 oktober jl. ontdekten deelnemers hoe tomografische technieken zoals micro-CT, neutronenscans en combinaties met fotogrammetrie het onzichtbare zichtbaar maken. Vier specialisten – Dominique Ngan-Tillard en Lambert van Eijck (beiden TU Delft) en Renée Martens en Luk van Goor (beiden Restaura) – namen de deelnemers mee in de mogelijkheden van innovatieve beeldvormingstechnieken voor het onderzoek, de documentatie en de presentatie van archeologisch erfgoed.

Aan de hand van voorbeelden uit de praktijk werd onder meer zichtbaar hoe de interne structuur en sporen van gebruik van archeologische objecten kunnen worden onderzocht zonder ze te beschadigen. Ook was er volop ruimte voor uitwisseling en dialoog.

De Kennisdialoog werd gevolgd door SIKB en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) vanuit [Vindhetverleden.nu](#), de slimme wegwijzer voor natuurwetenschappelijk onderzoek in de Nederlandse archeologie. In de afgelopen twee jaar zijn kennisdialogen georganiseerd, waarin onderzoekers de nieuwste inzichten delen en deelnemers worden uitgedaagd om in gesprek te gaan over de toepassing van deze methoden in de praktijk.

Renée Martens van Restaura aan het woord tijdens de Kennisdialoog. (Foto: © SIKB)

[Klik hier voor het verslag en de presentaties van deze kennisdialoog >](#)

SIKB Programmabureau Archeologie zoekt versterking

Ben jij een ervaren archeoloog met kennis van de KNA, BRL SIKB 4000 en Archeologische Monumentenzorg? Wil je bijdragen aan de kwaliteitsborging en kennisontwikkeling binnen de Nederlandse archeologie? SIKB zoekt versterking voor 2027!

Als Medewerker Programmabureau Archeologie werk je gemiddeld een halve dag per week samen met de Programmasecretaris Archeologie aan lopende projecten, zoals een handreiking voor behoud in situ, het actualiseren van KNA-leidraden en de ontwikkeling van de Archeologie Academie. Je pakt projecten zelfstandig op en werkt met professionals aan kennisdeling, innovatie en kwaliteitsverbetering. Ook zelfstandigen en medewerkers van bedrijven zijn welkom.

Interesse? Reageer vóór 20 november 2026 en draag bij aan de kwaliteit van de Nederlandse archeologie!

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

Hoe sociaal en fysiek veilig is de archeologische sector?

FairPACCT bevordert fair pay in de culturele en creatieve sector en ontwikkelt concrete richtlijnen en hulpmiddelen om fair pay in de praktijk te brengen. Voor de ketentafel Archeologie voert fairPACCT een sectorbrede enquête uit naar ervaringen met sociale veiligheid, fysieke veiligheid, werkcultuur en meldgedrag.

De resultaten worden gebruikt voor een rapportage en dienen als basis voor een leidraad of toolkit voor de archeologische sector. Jouw ervaring is relevant, ook als je zelf geen incidenten hebt meegemaakt. Vul daarom vóór 1 november de enquête in.

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

Archeologieplatform

10 december 2026:

Menselijke resten in de archeologie: ethiek in de praktijk

Hoe gaan we binnen de archeologie zorgvuldig om met menselijke resten? Welke afwegingen maken we tijdens opgravingen, bij depotbeheer, herbegraven en presentatie aan het publiek? Tijdens deze bijeenkomst van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en SIKB presenteren de auteurs het concept van de Handreiking Ethische omgang met menselijke resten in de archeologie. Actuele praktijkcasussen vormen de basis voor kennisdeling en dialoog over thema's als wet- en regelgeving, archeologisch onderzoek, bewaren, afstoten, herbegraven en publieksbereik.

[Klik hier voor het programma >](#)

Illustratie gemaakt met behulp van AI.

In interactieve deelsessies bespreken archeologen, fysisch antropologen, beleidsmedewerkers, museumprofessionals, depotbeheerders en andere betrokkenen concrete ethische dilemma's. Ook denken zij mee over de verdere ontwikkeling en praktische toepasbaarheid van de handreiking. De bevindingen worden waar mogelijk verwerkt in de definitieve versie.

Datum en tijd: donderdag 10 december 2026, 09.30 - 16.15 uur

Locatie: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Smallepad 5, Amersfoort

Deelname is gratis en telt mee als nascholing binnen het Actorregister.

[U kunt zich hier aanmelden >](#)

ArcheoAgenda.nl

Bekijk de ArcheoAgenda 2026

Op zoek naar een activiteit voor het najaar? De ArcheoAgenda geeft een actueel overzicht van activiteiten binnen het archeologisch werkveld en welke activiteiten een actiepunt opleveren. Laat u inspireren, verrijk uw kennis en deel uw passie voor archeologie. Wilt u zelf een activiteit toevoegen? Via de [website](#) kunt u eenvoudig een aanmelding doen voor opname in de agenda.

November 2026												December 2026											
26	27	28 RCE-studium...	29 RCE-studium...	30	1	2	3	4	5	6	7	30 RCE-studium...	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	

[Klik hier voor de volledige ArcheoAgenda >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)

[Klik hier voor het programma >](#)

[Kijk hier voor meer informatie >](#)

[Direct naar de enquête >](#)